

การประเมินโครงการปราชญ์ชาวบ้านสถานอาชีวะ
โรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครศรีธรรมราช เขต 1 *

THE EVALUATION OF INHERITED PROFESSIONS OF LOCAL WISDOM
MEMBERS PROJECT OF WATSRIMONGKOL SCHOOL UNDER
NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICE 1

ทัศนียา ชฎารัตน์¹, อนันทยั ประสาน² และ เบญจพร ชนะกุล³

Thatsaniya Chadarat¹, Anotai Prasan² and Benchaporn Chanakul³

¹⁻³มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

¹⁻³Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: kulzztirak@gmail.com

วันที่รับบทความ : 8 มิถุนายน 2568; วันที่แก้ไขบทความ 11 มิถุนายน 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 12 มิถุนายน 2568

Received 8 June 2025; Revised 11 June 2025; Accepted 12 June 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินด้านสภาวะแวดล้อม 2) ประเมินด้านกระบวนการ และ 3) ประเมินด้านผลผลิตของโครงการปราชญ์ชาวบ้านสถานอาชีวะ โรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 โดยใช้รูปแบบการประเมินซีโป (CPO 's Evaluation Model) เก็บข้อมูลเชิงปริมาณกับกลุ่มตัวอย่าง

Citation:

* ทัศนียา ชฎารัตน์, อนันทยั ประสาน และ เบญจพร ชนะกุล. (2568). การประเมินโครงการปราชญ์ชาวบ้านสถานอาชีวะ โรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1.

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(3), 791-808.

Thatsaniya Chadarat, Anotai Prasan and Benchaporn Chanakul. (2025). The Evaluation Of Inherited Professions Of Local Wisdom Members Project Of Watsrimongkol School Under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1. Modern Academic Development and Promotion Journal, 3(3), 791-808.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

จำนวน 140 คน เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านสภาวะแวดล้อม โครงการปราชญ์ชาวบ้านสานอาชีพ โรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความต้องการจำเป็นของโครงการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ วัตถุประสงค์ของโครงการ และความพร้อมและทรัพยากร และความเป็นไปได้ของโครงการ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. ด้านกระบวนการ โครงการปราชญ์ชาวบ้านสานอาชีพ โรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การวางแผนการดำเนินโครงการ การปรับปรุงและพัฒนาโครงการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การดำเนินกิจกรรมตามโครงการ และการประเมินผลดำเนินโครงการ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

3. ด้านผลผลิต โครงการปราชญ์ชาวบ้านสานอาชีพ โรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้เรียนมีความรู้เสริมสร้างทักษะอาชีพในการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริงจากการลงมือปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, การประเมินซีโป, ปราชญ์ชาวบ้าน

Abstract

The objectives of this research were to 1) Evaluate the context dimension, 2) Evaluate the process dimension, and 3) Evaluate the outcome dimension of the “Local Wisdom for Career Development” project at Wat Srimongkol School, under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1, The evaluation utilizes the CPO's Evaluation Model (Context, Process, and Output). Quantitative data were collected from a

sample group of 140 participants, while qualitative data were gathered from 9 key informants.

The research instruments used were questionnaires and interview forms. The statistical methods used for data analysis included mean and standard deviation. Qualitative data were analyzed using content analysis.

The Research findings were as follows :

1. Context Dimension

According to the opinions of school administrators and teachers, the overall context of the “Local Wisdom for Career Development” project at Wat Srimongkol School, under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1 , was rated at the highest level. When considered by specific aspects, the project’s necessity had the highest average score, followed by the clarity of project objectives, readiness and available resources, while project feasibility received the lowest average score.

2. Process Dimension

According to the opinions of school administrators and teachers, the overall process of the “Local Wisdom for Career Development” project at Wat Srimongkol School, under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1, was rated at the highest level. When analyzed in detail, the highest average scores were found in project planning and project improvement and development, followed by the implementation of project activities. Project evaluation received the lowest average score.

3. Outcome Dimension

According to the opinions of school administrators, teachers, students, and parents, the overall outcome of the “Local Wisdom for Career Development” project at Wat Srimongkol School, under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1, was rated at the highest level. When considered by specific items, students' acquisition of knowledge

and vocational skills through teaching and learning had the highest average score, while students' real-life experiences through hands-on practice had the lowest average score.

Keywords: Project Evaluation, CPO model, Inherited Professions

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 81 ระบุไว้ว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม สร้างเสริมความรู้ และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัย ในศิลปะ วิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติ กระบวนการเรียนรู้ ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษา และส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพความเคารพกฎหมายความเสมอภาค และศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจ ในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติการกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องรวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตในสังคม สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงต้องตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวนี้ รวมทั้งจะต้องดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนสามารถนำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้ผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา, 2549, 1-3)

ดังนั้น ถ้าจะนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่น “ภูมิปัญญาไทย” เข้าสู่ระบบการศึกษาและสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างเป็นรูปธรรม น่าจะดำเนินการโดยจัดให้มีระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในสถาบันการศึกษา โดยให้หลักสูตรนี้มีสถานภาพเท่า

เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลาง กำหนดวัตถุประสงค์และการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กำหนดหลักสูตรท้องถิ่นให้มีเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้บนพื้นฐานของภูมิปัญญาไทยในสัดส่วนที่สมดุลกับภูมิปัญญาสากล ให้โรงเรียนและชุมชนร่วมกันจัดทำแผนแม่บทเกี่ยวกับการเรียนการสอนบนพื้นฐานภูมิปัญญาในชุมชนเข้ามาดำรงตำแหน่งครูภูมิปัญญาไทย โดยให้มีเกียรติและศักดิ์ศรีเท่าเทียมกับครูในระบบราชการ และจัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชนโดยมีฝ่ายส่งเสริมภูมิปัญญาไทยเป็นผู้รับผิดชอบและประสานงานกับเครือข่ายภูมิปัญญาไทยในการนำภูมิปัญญาไทยเข้ามาสู่การจัดการศึกษาเพื่อเป็นการเสริมสร้างระบบคุณค่าและศักยภาพของภูมิปัญญาไทย “การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเป็นการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ” ให้เป็นพลังของสังคมทางภูมิปัญญา เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตสังคมสมัยใหม่อย่างมีความสุขและพึ่งตนเองได้ เพื่อนำภูมิปัญญาไทยกลับสู่การศึกษาของชาติโดยการปรับเนื้อหาสาระกระบวนการเรียนการสอน ให้ปรับเนื้อหาสาระกระบวนการเรียนการสอน ให้เชื่อมโยงระหว่างภูมิปัญญาไทยกับภูมิปัญญาสากล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินั้น ยังต้องมีการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติครูภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งเป็นแบบอย่างและผู้นำด้านวิถีคิด วิธีการเรียนรู้ประชาธิปไตย ตลอดจนนำผลการศึกษาด้านภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

โรงเรียนวัดศรีมงคลซึ่งได้ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอน สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และเป็นการสร้างรายได้ ระหว่างเรียนได้ จึงได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจัดหาทรัพยากรที่มีในชุมชนและประเมินผลระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มาจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ ต่อไปและจากความสำเร็จที่กล่าวมาข้างต้น

ผู้ประเมินเห็นว่าควรมีการประเมินโครงการอย่างเป็นระบบเพื่อนำข้อมูลที่ได้เสนอต่อผู้บริหาร ผู้เกี่ยวข้องและผู้รับผิดชอบโครงการ ตลอดจนเพื่อนำไปพิจารณาและนำไปตัดสินใจในการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขการดำเนินโครงการปราชญ์ชาวบ้านสานอาชีพ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น ผู้ประเมินจึงได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า หลักการแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวคิด ทฤษฎีที่นำมาใช้เป็นแนวทางการประเมินโครงการ โดยเลือก รูปแบบการประเมินซีโป (CPO'S Evaluation Model) ของเยา

วดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2549) ที่ได้พัฒนามาเพื่อใช้ประเมินโครงการต่างๆในประเทศไทยนั้น ได้เน้นการประเมินในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มต้นตั้งแต่การประเมิน ปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมอย่างละเอียด การประเมินกระบวนการการปฏิบัติระหว่าง ดำเนินโครงการ และการประเมินผลผลิตของโครงการตามลำดับ จึงนับว่าเป็นรูปแบบของการ ประเมินที่ครบวงจรอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการปราชญ์ชาวบ้านसानอาชีพ โรงเรียน วัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 1
2. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินโครงการปราชญ์ชาวบ้านसानอาชีพ โรงเรียนวัด ศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 1
3. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการปราชญ์ชาวบ้านसानอาชีพ โรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับโครงการปราชญ์ชาวบ้านसानอาชีพ โดยแต่ละแนวคิด ทฤษฎี จะเป็นปัจจัยสนับสนุนนำไปสู่การตกผลึกข้อสรุปสร้างเป็น กรอบแนวคิดในการวิจัย โดยแบ่งแนวคิด ทฤษฎี ได้ดังนี้ (เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2549)

หลักการและแนวคิดรูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินใจซีโป (CPO)

ปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ (Context)

ปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ (Context) หมายถึง บริบทต่าง ๆ ที่ มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการทั้งปวง เช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ทางสังคม ทางวัฒนธรรม รวมทั้ง ปัจจัยทางกายภาพ และทางด้านจิตใจ เป็นต้น การประเมินในส่วนนี้เป็นการประเมินสภาวะ แวดล้อมหรือบริบทต่าง ๆ ของโครงการที่กำหนดไว้ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด โดย พิจารณาถึง

1. ความต้องการจำเป็นของโครงการ (Needs Assessment)

ความต้องการจำเป็นของโครงการการประเมินเพื่อให้ทราบถึงความจำเป็นหรือความ ต้องการของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการบางครั้งอาจมีปัจจัยภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้องมาก

นับตั้งแต่ความต้องการของโครงการเช่นอาจเป็นโครงการเพื่อเพื่อสนองนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดหรือเพื่อสนองนโยบายของผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัด และสอดคล้องความต้องการจำเป็นของโรงเรียนในการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพ

2. ความเป็นไปโครงการ (Feasibilities)

ความเป็นไปได้ของโครงการเป็นการประเมินเพื่อให้ทราบถึงโอกาสในการจัดทำโครงการ

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ (Objectives)

วัตถุประสงค์เป็นการแสดงถึงเป้าหมายที่ต้องการ แต่ละโครงการมีการคาดหวังให้บรรลุผลที่เฉพาะเจาะจงอะไรบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาของการดำเนินโครงการ

4. ความพร้อมและทรัพยากร (Readiness and Resources)

ความพร้อมและทรัพยากร เป็นการประเมินในด้านบุคลากรที่รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมมีเจตคติที่ดีต่อการดำเนินการโครงการ และงบประมาณที่ให้การสนับสนุนในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อการดำเนินงาน

กระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ (Process)

1. กิจกรรม (Activity) เป็นการประเมินเพื่อให้ทราบว่ากิจกรรมนั้น ๆ มีความสอดคล้องหรือตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ และมีการจัดลำดับที่เหมาะสมต่อกันมากหรือน้อยเพียงใด

2. ช่วงเวลา (Timing) เป็นการประเมินเพื่อให้ทราบว่าช่วงเวลาที่จะดำเนินโครงการทางด้านกิจกรรมนั้น ๆ มีความเหมาะสมเพียงไร มีข้อจำกัดประการใด และเวลาที่กำหนดไว้นั้นสามารถปรับเปลี่ยนไปจากเดิมได้ตามความจำเป็นหรือไม่ และเพราะเหตุใด

ผลผลิตของโครงการ (Outcome)

คำว่าผลผลิต (Outcomes) นั้นมีความหมายครอบคลุมคำศัพท์ภาษาอังกฤษทั้ง 3 คำ ดังนี้ 1) Product ผลิผล 2) Output ผลลัพธ์ 3) Outcomes ผลผลิต ด้วย เหตุผลนี้ คำว่าผลผลิตของโครงการ จึงหมายถึง ผลงานหรือผลที่ได้รับจากการกระทำกิจกรรมใด ๆ ของแต่ละโครงการโดยสามารถแบ่งผลงานดังกล่าวเป็น 3 ประเภทคือ ผลรวม (Overall) ผลกระทบ (Impact) และคุณค่าหรือประโยชน์ (Utility) ตามลำดับ ในการประเมินผลผลิต

ของโครงการใด ๆ ก็ตามจึงเป็นการประเมินเกี่ยวกับสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นจากโครงการนั้นๆ โดยพิจารณาพิจารณาถึง

1. ผลรวม (Overall) เพื่อให้ทราบถึงผลที่เกิดขึ้นทั้งหมดจากกิจกรรมของโครงการทั้ง โดยทางตรงและทางอ้อม

2. ผลกระทบ (Impact) เพื่อให้ทราบถึงผลที่ตามมาจากการดำเนินโครงการนั้น ๆ ทั้ง โดยทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งผลกระทบจากที่คาดหวังและมิได้คาดหวังไว้

3. คุณค่าหรือประโยชน์ (Utility) เพื่อให้ทราบถึงคุณค่าหรือความสำคัญของผลที่ได้ จากการประเมินทั้งนี้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจหรือเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้ เหมาะสมต่อไป

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่ามีแนวคิดที่เห็นความสำคัญของการประเมิน โครงการปราชญ์ชาวบ้านสานอาชีพ มีรูปแบบการประเมินซีโป (CPO) เป็นแนวทางการ ประเมินโครงการที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาทั้ง สภาพแวดล้อมของโครงการ (Context) การดำเนินงาน (Process) และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น (Outcomes) เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับเป้าหมาย และสามารถปรับปรุงพัฒนา โครงการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินโครงการในครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการปราชญ์ชาวบ้านสานอาชีพ โรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดศรีมงคล จำนวน 1 คน ครูผู้สอนโรงเรียนวัดศรีมงคล จำนวน 11 คน นักเรียนโรงเรียนวัดศรีมงคล ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 103 คน และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดศรีมงคล ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 103 คน รวม 218 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดศรีมงคล จำนวน 1 คน ครูผู้สอนโรงเรียนวัดศรีมงคล จำนวน 11 คน นักเรียนโรงเรียนวัดศรีมงคลระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 จำนวน 64 คน และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดศรี

มณฑลระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 จำนวน 64 คน รวม 140 คน โดยวิธีกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดศรีมงคล จำนวน 1 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 2 คน นักเรียนหัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 3 คน และผู้ปกครองนักเรียนหัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 3 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 9 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย เครื่องมือการให้ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม และเครื่องมือการให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสอบถาม เรื่อง การประเมินโครงการปราชญ์ชาวบ้านสานอาชีพ โรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ การประเมินโครงการ เอกสาร และงานประเมินที่ เกี่ยวข้องกับโครงการปราชญ์ชาวบ้านสานอาชีพเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างขอบเขตและประเด็นในการประเมิน

1.2 ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบสอบถามแล้วร่างแบบสอบถาม ตามกรอบแนวทางการดำเนินงานตามโครงการปราชญ์ชาวบ้านสานอาชีพ เป็นข้อมูลประกอบการสร้างเครื่องมือ

1.3 ศึกษาลักษณะเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีลิเคิร์ท และศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับประเมินโครงการปราชญ์ชาวบ้านสานอาชีพรูปแบบซีโป

1.4 สร้างเป็นข้อคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาด้านสภาวะแวดล้อม ด้านกระบวนการ และผลผลิต โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

1.5 นำข้อคำถามที่ได้เสนออาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบและแก้ไขให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุม ด้านสภาวะแวดล้อม ด้านกระบวนการ และผลผลิตของโครงการปราชญ์ชาวบ้านสานอาชีพ

1.6 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) และความชัดเจนของข้อความแล้วนำผลมาหาค่าดัชนีความ สอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านพิจารณาถึงความเห็นและ ให้คะแนนคำถามแต่ละข้อ

1.7 นำแบบสอบถามที่ตรวจแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขเป็นเครื่องมือที่สมบูรณ์

1.8 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. แบบสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการปราชญ์ชาวบ้านสถานอาศิพ โรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 เครื่องมือที่ใช้วิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Dept Interview) มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาหลักการวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Dept Interview)

2.2 กำหนดกรอบในการสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก

2.3 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาร่างเป็นแนวทางการดำเนินงานโครงการปราชญ์ชาวบ้านสถานอาศิพ

2.4 ร่างแนวทางการพัฒนาโครงการปราชญ์ชาวบ้านสถานอาศิพ เสนอต่อประธานที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อขอรับความเห็นชอบและข้อเสนอแนะ

2.5 นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงและจัดทำเป็นแบบบันทึกเพื่อจัดการสัมภาษณ์เชิงลึกต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวม ดังนี้

1. ผู้ประเมินนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้บริหารโรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อกำหนดเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู ผู้ประเมินได้ขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามโดยใช้การประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการประเมินโครงการพร้อมได้รวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองตามเวลาและจำนวนที่กำหนด

3. ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักเรียน ผู้ประเมินได้ขอความร่วมมือครูประจำชั้นในแต่ละชั้น ตามที่กำหนดในการให้นักเรียนได้กรอกแบบสอบถาม โดยใช้การประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ และรายละเอียดในการประเมินโครงการ พร้อมได้รวบรวมแบบสอบถามตามเวลาและจำนวนที่กำหนด

4. ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้ปกครอง ผู้ประเมินได้ขอความร่วมมือครูประจำชั้นในแต่ละชั้น ตามที่กำหนดในการให้ผู้ปกครองได้กรอกแบบสอบถาม โดยใช้การประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ และรายละเอียดในการประเมินโครงการพร้อมและรวบรวมแบบสอบถามตามเวลาและจำนวนที่กำหนด

5. ผู้ประเมินเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากผู้ให้ข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่าง พร้อมนำแบบสอบถามที่ได้ไปดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้ประเมินเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Dept Interview) มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้ประเมินขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอเชิญสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยนำแบบบันทึกการสัมภาษณ์เรื่องแนวทางการพัฒนาโครงการปราชญ์ชาวบ้านसानอาชีพ โรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ไปบันทึกการสัมภาษณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่าน เพื่อบันทึกข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิด้วยการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งบันทึกเสียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถาม ผู้ประเมินรวบรวมจากแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ค่าสถิติ ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามของครูผู้สอนและนักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การแปลผลความหมายของข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบถามเพื่อประเมินโครงการปราชญ์ชาวบ้านसानอาชีพ โรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยใช้เกณฑ์ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ผู้ประเมินนำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน โครงการปราชญ์ชาวบ้านสานอาชีพ โรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มาวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. นำเนื้อหาที่ได้บันทึกมาถอดความ ทั้งที่เป็นคำพูด อากัปกิริยาและท่าทีของผู้ให้สัมภาษณ์ในขณะทำการสัมภาษณ์
2. ตีความและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูล เพื่อนำมาสังเคราะห์และจัดกลุ่มข้อมูล ให้เป็นหมวดหมู่
3. นำข้อความของผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนมาจัดเรียงให้เข้ากลุ่มเพื่อนำไปกำหนดเป็น ปัจจัยในด้านต่าง ๆ ตามรูปแบบการประเมินซีโป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย (Mean)
2. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

ผลการประเมินโครงการปราชญ์ชาวบ้านสานอาชีพ โรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 ใช้แบบสอบถามโดยใช้รูปแบบการประเมินซีโป (CPO'S Evaluation Model) 3 ด้าน คือ ด้านสภาวะแวดล้อม ด้าน กระบวนการ ด้านผลผลิต สรุปดังนี้

1. ด้านสภาวะแวดล้อม โครงการปราชญ์ชาวบ้านสานอาชีพ โรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความต้องการจำเป็นของโครงการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ วัตถุประสงค์ของโครงการ และความพร้อมและทรัพยากร และความเป็นไปได้ของโครงการ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

1.1 ด้านความต้องการจำเป็นของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพ และโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาทักษะ

อาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โครงการเป็นความต้องการจำเป็นของโรงเรียน

1.2 ด้านความเป็นไปได้ของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แนวทางการดำเนินโครงการสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน ครู นักเรียนและผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ รูปแบบการดำเนินงานของโครงการมีความเหมาะสมสามารถส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ โรงเรียนมีนโยบายในการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพ

1.3 ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โครงการสามารถนำไปพัฒนารูปแบบการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของโรงเรียนได้จริง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โครงการสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะอาชีพ

1.4 ด้านความพร้อมของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า งบประมาณของโรงเรียนที่ให้การสนับสนุน ในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อการดำเนินงานโครงการมีความเหมาะสมและ เพียงพอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ บุคลากรที่รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมมีเจตคติที่ดีต่อการดำเนินการโครงการ

2. ด้านกระบวนการ โครงการปราชญ์ชาวบ้านสานอาชีพ โรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การวางแผนการดำเนินโครงการ การปรับปรุงและพัฒนาโครงการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การดำเนินกิจกรรมตามโครงการ และการประเมินผลดำเนินโครงการ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2.1 ด้านการวางแผนการดำเนินโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการที่ส่งเสริมการดำเนินงานให้แก่ผู้เรียนอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อกำหนดรูปแบบการดำเนินงานโครงการ

2.2 ด้านการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า รูปแบบการดำเนินงานโครงการมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับ

บริบทของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การดำเนินโครงการสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน ครู นักเรียนและผู้ปกครอง และครูทุกคนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2.3 ด้านการประเมินผลดำเนินโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้รับผิดชอบนำไปพัฒนารูปแบบการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของโรงเรียนได้จริง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้รับผิดชอบโครงการมี การนิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน และผู้รับผิดชอบโครงการ รายงานผลการดำเนินงานให้ผู้บริหารได้รับทราบ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2.4 ด้านการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนรับทราบถึงผลการดำเนินงานมีส่วนร่วมในการทบทวน ปรับปรุงและพัฒนาในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และโรงเรียนได้นำผลการประเมินมาทบทวนเพื่อปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาในครั้งต่อไป มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

3. ด้านผลผลิต โครงการปราชญ์ชาวบ้านสานอาชีพ โรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้เรียนมีความรู้เสริมสร้างทักษะอาชีพในการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริงจากการลงมือปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อพิจารณา พบว่า

3.1 ความคิดเห็นจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เรียนมีความรู้เสริมสร้างทักษะอาชีพในการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้เรียนได้รับการยอมรับจากผู้อื่น และผู้เรียนนำความรู้และทักษะมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้เรียนได้รับ ประสบการณ์จริงจากการลงมือปฏิบัติ

3.2 ความคิดเห็นจากนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เรียนมีความรู้เสริมสร้างทักษะอาชีพในการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนเจตคติที่ดีต่อทักษะอาชีพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้รับไปสู่การประกอบอาชีพได้

3.3 ความคิดเห็นจากผู้ปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เรียนได้รับการยอมรับจากผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้เรียนมี

ความสามารถในการปรับตัวและเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้เรียนมีความสนใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์และได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครอง รวมทั้งสิ้น 9 คน โดยสามารถสรุปประเด็นการสัมภาษณ์การประเมินโครงการปราชญ์ชาวบ้านसानอาชีพ โรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิเคราะห์โดยภาพรวมของการดำเนินโครงการปราชญ์ชาวบ้านसानอาชีพ โรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ดังนี้

ด้านสถานะแวดล้อม

โครงการปราชญ์ชาวบ้านसानอาชีพ โดยเห็นว่าโครงการมีวัตถุประสงค์ชัดเจนและเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน กิจกรรมมีการเตรียมการอย่างรอบคอบ ทั้งด้านบุคลากร ทรัพยากร และการมีส่วนร่วมจากชุมชน นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้เกิดความรู้ ทักษะ และแรงบันดาลใจในการเรียนรู้อาชีพ ผู้ปกครองเห็นถึงพัฒนาการของบุตรหลานอย่างชัดเจน สะท้อนว่าโครงการนี้มีคุณค่าและควรได้รับการส่งเสริมต่อเนื่องในอนาคต

ด้านกระบวนการ

โครงการปราชญ์ชาวบ้านसानอาชีพ โดยเห็นว่ากิจกรรมมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งในเรื่องของการดำเนินกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน กิจกรรมช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตและความรู้ในด้านต่างๆ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่า ผู้ปกครองและครูเห็นว่ากิจกรรมนี้มีประโยชน์และควรได้รับการส่งเสริมต่อเนื่อง โดยการจัดกิจกรรมมีความพร้อมทั้งด้านทรัพยากรและการมีส่วนร่วมจากชุมชนอย่างดี

ด้านผลผลิต

โครงการปราชญ์ชาวบ้านसानอาชีพ โดยเห็นว่าได้รับการยอมรับและความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเป็นอย่างดี นักเรียนให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น ขณะที่ครูและผู้ปกครองต่างให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ ชุมชนก็มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม มีข้อเสนอแนะว่าควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนให้มากขึ้น เช่น การร่วมจัดกิจกรรม การถ่ายทอด

ประสบการณ์ และการจัดนิทรรศการแสดงผลงาน เพื่อเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักเรียน ครอบครัว และชุมชน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมทักษะอาชีพได้อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำมาอภิปรายผลการประเมินโครงการปราชญ์ชาวบ้านสานอาชีพ โรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2567 ในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านสภาวะแวดล้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ปรากฏเช่นนี้เพราะแสดงให้เห็นว่า โครงการมีวัตถุประสงค์ชัดเจนและเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน กิจกรรมมีการเตรียมการอย่างรอบคอบ ทั้งด้านบุคลากร ทรัพยากร และการมีส่วนร่วมจากชุมชน นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้เกิดความรู้อาทิ และแรงบันดาลใจในการเรียนรู้อาชีพ ผู้ปกครองเห็นถึงพัฒนาการของบุตรหลานอย่างชัดเจน สะท้อนว่าโครงการนี้มีคุณค่าและควรได้รับการส่งเสริมต่อเนื่องในบริบทของโรงเรียนวัดศรีมงคลสอดคล้องกับงานวิจัยของ โยฮัน ปะดอ และชูฮัยรี บืองามา (2566) ได้ศึกษาการประเมินกระบวนการบริหารโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนศรีวารินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส การประเมินครั้งนี้ใช้รูปแบบการประเมินซีโป ผลการวิจัยพบว่า การประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ปรากฏเช่นนี้เพราะแสดงให้เห็นว่า โครงการมีกิจกรรมมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งในเรื่องของการดำเนินกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน การเสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพให้กับนักเรียน ได้เรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ในชุมชน สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง และได้ลงมือปฏิบัติจริงและได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของฐิตินิภา เหล็กกล้า (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการอาหารกลางวัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การประเมินโครงการอาหารกลางวัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยใช้รูปแบบซีโป (CPO' S Evaluation Model) ด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินการดำเนินโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ด้านผลผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ปรากฏเช่นนี้เพราะแสดงให้เห็นว่าโครงการสามารถสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพได้อย่างชัดเจน ทั้งในด้านการปลูกฝังเจตคติที่ดีของผู้เรียนต่อทักษะอาชีพ การเสริมสร้างความรักและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนการสร้างการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโครงการความสำเร็จดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของภักดิ์สรดา เกตุสกุล (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอนุบาล นครศรีธรรมราช “ณ นครอุทิศ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การประเมินผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมพบว่า ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า การประเมินโครงการปราชญ์ชาวบ้านสถานอาชีพ โรงเรียนวัดศรีมงคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 นำมาส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนให้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และบริบทของชุมชน โดยควรเน้นการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติผ่านกิจกรรมที่มีความหมาย พร้อมทั้งสนับสนุนให้มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัย ประกอบด้วย

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผู้บริหารควรส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพ โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ผ่านกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และบริบทของชุมชน
2. ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้รับผิดชอบโครงการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเสริมความเข้มแข็งในกระบวนการนิเทศ ติดตาม และรายงานผลให้เป็นระบบ เพื่อยกระดับการส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ผู้บริหารควรส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจและสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น โดยบูรณาการเนื้อหาทักษะอาชีพให้สอดคล้องกับความสนใจและประสบการณ์ของนักเรียน พร้อมทั้งใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้และการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

เอกสารอ้างอิง

- ฐิตินิภา เหล็กกล้า. (2567). การประเมินโครงการอาหารกลางวัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. วารสาร มจร.อุบลปริทรรศน์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2549). การประเมินโครงการ : แนวคิดและการปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โยธิน ปะดอ และชูชัย ป็องฉา. (2566). การประเมินกระบวนการบริหารโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนศรีวารินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส. วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 7(2), 15-26
- ลภัสรดา เกตุสกุล. (2565). การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นครอุทิศ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1. ใน สารนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2549). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.